

ÄR DU BEREDD NÄR DET HÄNDER?

ÅLANDS
RÄDDNINGSMYNDIGHET

Hej,

Med den här broschyren vill vi informera dig om vad samhället gör för att hjälpa när du drabbas av en oförutsedd situation, och det vardagliga inte fungerar på ett normalt sätt som vi är vana vid.

Vi vill också dela med oss av råd och tips på ett enkelt sätt för hur du kan förbereda dig och dina närmaste, så att ni kan klara av en oförutsedd situation bättre. I foldern finner du bl.a. viktiga telefonnummer, checklistor och kontakttuppgifter, så spara häftet på en lättåtkomlig plats som du kommer ihåg. Läs gärna mer på www.raddning.ax

– Var förberedd, en dag kan det komma till användning!

Har du frågor, förslag eller tips?

Då är du välkommen att höra av dig till oss

Ålands Räddningsmyndighet
Pb 2, 22151 Jomala
Telefon: +358 18 32910
E-post: info@raddning.ax
www.raddning.ax

ÅLANDS
RÄDDNINGSMYNDIGHET

INNEHÅLL

Innan något händer	4-5
När det brinner	6-7
När du saknar värme	8
När du saknar vatten	9
När du saknar el	10-11
När du saknar telefon/Internet	12
När det blir oväder	13
Vid större olyckor	14-15
Checklista före krisen	16
Krisberedskap	17
Checklista under krisen	18
Minneslista	19
Övrigt.....	20-22
Viktiga adresser och telefonnummer	23

GLÖM INTE

Du har ett ansvar för dig själv och din säkerhet.

Den utrustning du skaffar - lär dig den! Se till så att den fungerar och förbered dig och dina närmaste. Det är den bästa försäkringen när någonting händer.

INNAN NÅGOT HÄNDER

- Se över din bostad, fritidshus eller båt
- Olyckor är ju inte bara bränder och stormar
- Där finns risken att falla, halka, klämma sig, skära sig och mycket mer
- Försök att hitta olycksriskerna och ta bort dem om det går
- När det gäller större olyckor, naturolyckor eller bara ett vanligt elavbrott finns det mycket du kan göra för att förbereda dig
- Läs igenom listorna på följande sidor och fundera över om det är något du behöver införskaffa till hemmet. Fundera också på vad du kan och skall göra när något inträffar
- Föreställ dig en enkel plan, bestäm dig för var du förvarar det du behöver så att du enkelt kommer åt det
- Det kan också vara livsviktigt att veta hur du ska få information, när de normala kanalerna inte fungerar

NÄR DET BRINNER

Bra att ha

- Brandvarnare
(*minst en per våningsplan*)
- Handbrandsläckare, 6 kg pulver i hemmet, 3 kg pulver i bilen.
- Brandfilt, eller något annat att täcka över en mindre brandhärdd med
- Kunskap och sinnesnärvaro samt tillgång till telefon

Tänk på

- Försök aldrig laga trasiga elsladdar, kassera eller reparera trasiga elektriska apparater
- Lämna aldrig levande ljus tända och håll tändstickor borta från de mindre barnen
- Lämna inte tvättmaskiner, torktumlare, kaffebryggare igång när du lämnar ditt hem
- Brinner olja på spisen, lägg på locket. Brinner tyg, trä eller papper, försök släcka om elden är liten och du tror att du kan, men riskera inte liv och lem

! Är du osäker?
Utrym och ring 112

Bra att ha

- Stearinljus eller fotogenlampa
- Fotogenkamin eller gasolvärmare
- Varma kläder och filter
- Sovesäck eller sovtäcken
- Termos
- Försök få information om hur länge värmen ska vara borta. Bor du i hyreshus, kontakta din värd
- Har du fjärrvärme, lyssna på radio eller kontakta din fjärrvärmeleverantör

Tänk på

- Använd bara ett rum, helst i söderläge. Stäng till mot övriga huset och lägg mattor på golvet
- Täck för fönstren när solen inte värmer. Stäng till mot övriga delar av bostaden och vädra ordentligt, men kort.

- Du som har eldstad, använd den med sunt förnuft

! Tänk på koldioxidfaran. En stearinljuslåga är ett bra mått på om det finns syre. Minskar lågan eller börjar flämta måste du genast få in friskluft.

NÄR DU SAKNAR VÄRME

Bra att ha

Vattendunk med skruvlock
Vattenreningstabletter

Tänk på

- Om vattenförsörjningen försvinner ser kommunen till att vatten finns på speciella hämt- eller tappställen
- Om du hämtar vatten på annat ställe, i sjö eller vattendrag, tänk på att koka det i minst 5 minuter. Eller använd vattenrenings-tabletter från apoteket
- Spara på det vatten du har och använd engångsservis samt engångsbestick
- Tänk på hygien

NÄR DU SAKNAR VATTEN

Bra att ha

- Radio med batteridrift
- Ficklampa med batterier, gärna samma som radion
- Stearinljus och tändstickor
- Gasolkök med bränsle eller sk stormök
- Varma kläder och filter
- En laddad powerbank

Tänk på

- Vid elavbrott slutar det mesta att fungera – värme, vatten, telefon, information och mathållning är det som kanske påverkas mest. Fundera i förväg på hur du ska göra.

- Maten kan förstöras fort vid elavbrott och hanteringen inte kan fortgå som normalt. Var noga med vad du äter, så att du inte blir sjuk. Frys inte tinad mat igen.

- Försök ta reda på hur länge elavbrottet varar, lyssna på din radio i första hand.

- Ring bara de allra viktigaste samtalen, samhället kan behöva alla förbindelser.

- Ålands Elandelslag
Felanmälan Tel 39202
www.el.ax
Mariehamns Energi
Felanmälan Tel 539 310
www.energi.ax

NÄR DU SAKNAR EL

Tänk på

Vid elavbrott slutar din hemtelefon att fungera efter 0-4 timmar om avbrottet påverkar din telestation.

Det gäller sannolikt även din internetuppkoppling.

Mobiltelenätet fungerar cirka 2-6 timmar.

Lyssna på din batteriradio, på Ålands Radio 91,3 MHz.

Vi rekommenderar att alla har en laddad powerbank hemma!

INGEN TELEFON ELLER INTERNET?

NÄR DET BLIR OVÄDER

Bra att ha

- Allt vi har tagit upp på föregående sidor, samt;
- Mat för minst 72 timmar
- Lugn och tålamod

Tänk på

- Se över din bostad, försök lösa problem innan ovädret kommer
- Fäll träd som kan utgöra fara, står för nära, är för gamla eller sjuka
- Ställ in saker som står utomhus och kan blåsa omkring och orsaka fara eller skada
- Försök hålla dig inomhus när ovädret pågår
- Tänk också på, att oväder är den vanligaste orsaken till att el, vatten och telefon slutar fungera
- Förbered dig i tid!

VID STÖRRE OLYCKOR

Bra att ha

- Allt vi har tagit upp på föregående sidor, samt;
- Mat för minst 72 timmar
- Lugn och tålamod. Räddningstjänsten och samhället gör allt de kan för att återställa säkerheten
- I den lokala telefonkatalogen samt på www.kris.ax hittar du mer information

Tänk på

- Hör du den allmänna farosignalen, oavbruten stigande och fallande signal, håll dig inomhus, stäng ventiltion samt dörrar, fönster och ventiler. Lyssna på Ålands radio 91,3 MHz.
- Följ de anvisningar som framkommer
- Oavsett olyckans art, ta dig aldrig till olycksplatsen för att se vad som har hänt, eller för att hjälpa till
- Undvik att ringa räddningstjänsten om du inte behöver akut hjälp. Resurserna behövs för de direkt drabbade

EN

CHECKLISTA

Före krisen

1 Föreställ dig att det oväntade händer. Genom att vara medveten om att du kan hamna i en nödsituation så ökar du också din förmåga att hantera den.

2 Håll dig informerad. Se till så att du har både batterier och en batteridrivna radio hemma. Det är lämpligt att du skaffar en nu, vid ett långvarigt elavbrott så kanske alla vill ha en på en och samma gång.

3 Gör en egen plan över hur just du och din familj ska kunna klara av olika situationer

4 Se till så att du har utrustning som du vet att du kan hantera. Det finns en "bra att ha" lista i det här häftet, läs mer på sid 19.

5 Håller du dig i bra fysisk och mental form så ökar dina chanser att klara en oförutsedd situation

KRIS BEREDSKAP

Lyssna på radion. Din lokala radiokanal – Ålands radio 91,3 MHz Förbered dig så du hittar kanalen och se till att du har batterier till hands. Ta det lugnt. Stanna hemma och fortsätt leva som vanligt, så gott det går. Ring 112, men endast om du är i behov av akut hjälp, vilket naturligtvis prioriteras.

Ring inte räddningstjänsten eller kommunen om du inte behöver hjälp omedelbart. Deras resurser behövs till dem som är direkt drabbade. Kontakta grannarna och hjälp varandra, hjälp äldre och personer med funktionsnedsättning. Förklara för barnen, men lugnt så att du inte skrämmer dem. Låt dem vara med och hjälpa till.

Tänk på

- Lyssna på radion
Din lokala radiokanal – Ålands radio 91,3 MHz
- Förbered dig så du hittar kanalen och se till att du har batterier till hands
- Ta det lugnt och stanna hemma och fortsätt leva som vanligt, så gott det går
- Ring 112, men endast om du är i behov av akut hjälp, vilket naturligtvis prioriteras
- Ring inte Räddningstjänsten eller kommunen om du inte behöver hjälp omedelbart. Deras resurser behövs till dem som är direkt drabbade.
- Kontakta grannarna och hjälp varandra, hjälp äldre och personer med funktionsnedsättning
- Förklara för barnen, men lugnt och sakligt så att du inte skrämmer dem. Låt dem vara med och hjälpa till

Under krisen

- Är det en nödsituation? Finns det akut risk för att liv, hälsa, egendom eller miljö allvarligt hotas? Ring då 112 och beskriv vad som hänt och var hjälpen behövs.
- Håll dig informerad. Lyssna på Radio Åland 91,3 MHz.
- Om du har tillgång till internet uppdatera dig då via kommunernas hemsidor på www.kris.ax.
- Undvik att ringa onödigt. Alla tillgängliga linjer blir fort överbelastade. Vid akut läge så skall du naturligtvis ringa 112.
- Ha batterier till radio, ficklampor, stearinljus, tändstickor etc. hemma i god tid, gärna på en och samma plats att det är lätt att hitta.
- Ta kontakt med grannar och anhöriga, se till så att ni kan hjälpa varandra. Blir ni utsatta – ber vi om tålamod, ni får hjälp men alla kan inte få det på samma gång.
- Kom ihåg att ledningar till och från alltid kan vara strömförande. Se till så ni aldrig lämnar barn utan tillsyn, allt är annorlunda och kanske spännande.
- Försök att behålla lugnet. Tänk igenom er situation och planera vad ni kan göra. Om ni tänker er för, har ni större chanser att behålla lugnet och agerar på ett mer konstruktivt sätt.

Elavbrott? Tänk på följande

- Var sparsam med vattnet och klä dig varmt, använd bara ett rum i din bostad.
- Lägg extra mattor på golvet och se till så att ni kan ordna varm mat, om möjligt i händelse av elavbrott.
- Har ni speciella kunskaper eller annat som kan hjälpa andra i uppkommen situation, ta kontakt och meddela kommunen så kan det komma till nytta och planerad hjälp kan snabbare sättas in i ett annat område.

CHECKLISTA GÖR RÄTT SAKER

MINNES LISTA

Vad är bra att ha hemma?

- Mat för ca 72 timmar – konserver, torrvaror, frystorkade portioner
- Fotogen- eller gasolvärmare med bränsle
- Vattendunk och vattenreningstabletter från apoteket vid behov
- Ved, om du har eldstad
- Termos och dryck
- Batteriradio och ficklampa med batterier (gärna samma som till radion)
- Camping- eller gasolkök med bränsle
- Första förband
- Fotogen- eller spritlampa (gärna med samma bränsle som campingköket)
- Engångsservis och sopförvaring
- Stearinljus samt tändstickor och tändare
- Varma kläder samt sovsäckar eller extra filter
- Laddad powerbank

Kryssa gärna i!

! Engångsgrillar och kolgrillar får aldrig användas inomhus på grund av fara för koldioxid och brand

Sotning

Ägaren eller innehavaren av en byggnad eller anläggning ska se till att eldstäder och röckanaler sotas.

Ålands räddningsmyndighet beslutar om hur sotningen skall organiseras.

Nedan följer ett axplock ur förordningen som talar om hur regelbundet sotning bör göras

Röckanaler för centralvärmepannor som eldas med lätt brännolja sotas åtminstone en gång vartannat år.

Hushållseldstäder i enskilda hushåll såsom kökspisar, kakelugnar, kaminer och dylikt som används som primär källa för uppvärmning av utrymmen och för matlagning sotas åtminstone en gång per år.

Hushållseldstäder som inte används som primär källa för uppvärmning och matlagning sotas åtminstone en gång vart fjärde år.

Eldstäder i fritidshus och bastuugnar i enskilt bruk sotas åtminstone en gång vart fjärde år. Sotare på Åland finns på www.raddning.ax

Flytgas

I bostad får högst 25 kg flytgas förvaras. Gas får ej förvaras i källare eller i vindsutrymmen. Normalt skall gasflaska och förbrukaren (spisplattan, ugnen, kylskåpet) vara i samma rum. Längden på gasslangen skall vara typgodkänd för ändamålet och max 1,2 meter. Gasflaskan kan vara i skåp om det är väl ventilerat upp och nertill. Annan placering kräver sk fast installation. Gasflaskans placering skall vara min 1 meter till ugn och vedspis samt minst 0,2 meter till elspis eller ett värmebatteri.

ÖVRIGT

FYRVERKERI

Fyrverkeri är tillåtet den
31 december kl 18.00 –
1 januari kl 02.00

Övriga tider krävs lov av
räddningsmyndigheten.

ELDNING

Eld får inte uppgöras på annans mark utan markägares tillstånd då varning för terrängbrand är utfärdad råder total eldningsförbud utomhus. Undantag är sk slutna eldstäder t.ex grillar och rökugnar.

Se aktuella varningar på:
<https://sv.ilmatieteenlaitos.fi/varningar>

GRILLA

Lägg kolen/briketterna i en hög eller pyramid och håll på tändmedel (tändvätska/tändgelé/pasta) enligt anvisningarna för respektive tändmedel. Vissa tändmedel skall stå och dra i några minuter. Tänd och låt stå tills kolet/briketterna har bildat en jämn glödbädd, normalt i ca 15-30 min.

Hantera askan rätt efter grillningen – du kan ha en glödbland kvar i flera dygn.

Dags att grilla, lycka till!

Obs!
Använd aldrig bensin, fotogen eller spriter när du grillar!

10 råd vid användandet av fyrverkeripjäser

- 1 Kontrollera att fyrverkeripjäsen inte är skadad
- 2 Förbered ditt fyrverkeri i god tid
- 3 Nykter – alkohol och fyrverkeri hör inte ihop
- 4 Följ bruksanvisningen
- 5 Håll aldrig en antänd pjäs i handen
- 6 Luta dig aldrig över en antänd fyrverkeripjäs
- 7 Håll säkerhetsavståndet
- 8 Vänta – då en pjäs inte fungerar
- 9 Risker – fyrverkeri kan orsaka bränder och skador
- 10 VISA HÄNSYN – Människor och djur kan bli skrämde

VIKTIGA ADRESSER OCH TELEFONNUMMER

Stationerna bemannas vid vissa situationer tex längre eller total kommunikationsavbrott. Framförallt när det allmänna nödnumret inte är framkomligt

Brändö FBK	Brändövägen 996
Eckerö FBK	Bagargatan 8
Finströms FBK	Getavägen 111
Föglö FBK	Föglövägen 689-715
Geta FBK	Södravägen 62
Hammarlands FBK	Torpvägen 36
Gottby FBK	Norrbygatan 81
Jomala FBK	Nya Godbyvägen 552
Kumlinge FBK	Kumlinge
Kökars FBK	Kökar
Lemlands FBK	Valborgsvägen 1
Lumparlands FBK	Lumpovägen 44
Mariehamns	
Räddningsverk	Elverksgatan 8
Västra Saltviks FBK	Saltviksvägen 397
Östra Saltviks FBK	Lånbergsödavägen 54
Sottunga FBK	Sottunga
Strandnäs FBK	Karlbergsvägen 12
Sunds FBK	Klippanvägen 19
Vårdö FBK	Lövövägen 128

I en oförutsedd situation är det viktigt att du får rätt information och den hjälp som du behöver. Lika viktigt är det, vid uppkomna oförutsedda situationer att du undviker kontakta myndigheter eller organisationer när du inte behöver. Deras resurser ska främst gå till dem som är direkt drabbade.

Behöver du kontakta någon?

Allmänt nödnummer	112
Alarmcentralens journummer	018-19000
Sjöräddningen	020 41 000
Polis växel dagtid vardagar	018-527 100
Ålands Hälso och Sjukvård	018-5355
Sjukskötare	018-538 500
Giftinformationscentralen	0800147111 / +46104566700
Jourhavande tandläkare	018-538524
Jourhavande veterinär	018-2100

ÅLANDS
RÄDDNINGSMYNDIGHET

112 Allmänna nödnumret

Så här alarmerar du:

1. Ring 112
2. Berätta vem du är och varifrån du ringer
3. Berätta vad som hänt
4. Följ råd du får och svara lugnt på frågorna
5. Avsluta samtalet först när du får lov till det